

Generální finanční ředitelství

Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1

Sekce správy daníGFR03692
526ESS

Č. j.: 36598/26/7700-50128-050201

Všem finančním úřadům, vč. Specializovaného finančního úřadu
Odvolacímu finančnímu ředitelství**METODICKÝ POKYN****k postupu správce daně v případě znepřístupnění datové schránky advokáta
a daňového poradce v roli zmocněnce daňového subjektu**

Účinnost	11. 5. 2026
Důvod přijetí	Z aplikační praxe vyplynula potřeba sjednotit postupy ve specifických situacích, kdy dojde ke zjištění znepřístupnění datové schránky profesionálních zástupců, tj. poradců v roli zástupců daňových subjektů v daňovém řízení.
Oblast úpravy	zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“)
Agenda	zastoupení
Základní ustanovení	§ 27, § 39 a § 41 daňového řádu
Předcházející metodické materiály	-
Související metodické materiály	Pokyn GFR – D-7 k postupu správců daně při doručování prostřednictvím datových schránek č. j. 35136/11-2110-011826
Technické postupy v IS/Úlohy ADIS	-
Přílohy	-
Judikatura	Rozsudek NSS č. j. 10 Afs 445/2021-36 ze dne 22. 7. 2022, rozsudek NSS č. j. 3 Afs 94/2016-33 ze dne 26. 4. 2017

Anotace:

Tento metodický předpis upravuje postup správce daně při ověření trvání zastoupení v případě znepřístupnění datové schránky advokáta a daňového poradce v roli zmocněnce daňového subjektu.

S ohledem na vývoj judikatury a odlišnou speciální právní úpravu bylo přijato metodické řešení, které zohledňuje rozdíly mezi předpisy upravujícími činnost daňových poradců a advokátů. Současně byla zohledněna související judikatura NSS, která klade důraz na zásadu spolupráce v podobě nutnosti ověřit existenci a trvání vztahu zastoupení, případně existenci nástupce vyškrtnutého advokáta, pokud vykonával advokacii samostatně.

Primární příjemci:

Všechny úřední osoby, které vedou řízení podle daňového řádu, pracovníci podatelny

ČI. I. Uvedení situace

NSS v rozsudku č. j. 10 Afs 445/2021-36 ze dne 22. 7. 2022 konstatoval, že pokud je zmocněncem osoba, která má ze zákona povinnost mít zřízenou profesní datovou schránku, je znepřístupnění datové schránky varovným signálem pro doručující orgán finanční správy. Daňový řád přiznává speciální postavení při zastupování advokátovi a daňovému poradci. Správce daně by proto v případě znepřístupnění datové schránky advokáta nebo daňového poradce měl ověřit, zda zastoupení těmito osobami nadále trvá a zda vůbec trvat může¹. Tento metodický pokyn proto upravuje a definuje okolnosti zjištění znepřístupnění datové schránky a úkony správce daně, které učiní k ověření zastoupení.

ČI. II Způsob zjištění znepřístupnění datové schránky a povinnosti pracovníků podatelny

1. ADIS

1.1 [datová schránka znepřístupněná v okamžiku vypravení písemnosti] Je-li datová schránka znepřístupněna v okamžiku vypravení písemnosti a adresát je ověřován automatizovaně² (algoritmy ve funkcích ADIS), písemnost se neodešle³. Informace o neodeslání dané písemnosti je zařazena na protokol nezpracovaných datových zpráv⁴, kde je uveden i kód důvodu neodeslání. Současně systém vygeneruje avízo vyřizující úřední osobě. Adresát je převeden do stavu „4 - nedoručitelný“ a současně systém vloží adresáta se shodnou identifikací (tj. téhož adresáta), který je ve stavu „neověřen“ a jehož ověření musí pak provést ručně vyřizující úřední osoba.

1.2 [zpětné znepřístupnění datové schránky] Je-li datová schránka znepřístupněna až po úspěšném odeslání písemnosti, informační systém datových schránek (dále též „ISDS“) zašle do datové schránky odesílatele systémovou datovou zprávu o zpětné nedoručitelnosti. Po zpracování této systémové datové zprávy podatelnou se k příslušnému adresátovi vygeneruje doplňující informace obsahující detail zpětné nedoručitelnosti a avízo o zpětné nedoručitelnosti pro vyřizující úřední osobu. Vyřizující úřední osoba si u předmětného adresáta může zobrazit detail zpětné nedoručitelnosti a ručně jej převést do stavu „4 - nedoručitelný“.

2. AVIS

2.1 [datová schránka znepřístupněná v okamžiku vypravení písemnosti] Vyřizující osoba vybírá adresáta ze seznamu adresátů, jejichž aktualizace probíhá ručně. To znamená, že v okamžiku výběru adresáta a způsobu doručení nedochází automatizovaně k ověřování datové schránky. AVIS se spojí s ISDS případně až na ruční vyžádání pomocí aktivace funkce „Ověřit datovou schránku“, neděje se tak automatizovaně. Funkce „Ověřit datové schránky“, která je napojena na ISDS webovou službu, je přístupná pouze uživatelům, kterým na tuto funkci byla přidělena práva (pracovník podatelny má přidělená práva pro ukládání změn v agendě Externí subjekty). V okamžiku, kdy je zásilka odesílána do výpravny, je datová schránka automaticky ověřována přes ISDS, zda je přístupná. Pokud systém zjistí, že je nepřístupná, je na to odesílatel zásilky upozorněn a zásilka se tak

¹ Např. v případě zmocnění, zahrnujících daň z přidané hodnoty, je třeba reflektovat § 98a a § 98b zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v účinném znění.

² Je-li adresát ověřován „ručně“ úřední osobou, znepřístupněná datová schránka se vůbec nenabídne k výběru.

³ Pokud má daná písemnost pouze tohoto jednoho adresáta.

⁴ Ten má k dispozici podatelna, která informaci o neodeslání předá vyřizující úřední osobě.

do výpravny nedostane. Rovněž v okamžiku, kdy se zásilka odesílá z výpravny je znovu ověřována přístupnost datové schránky. Při aktivaci synchronizace datových zpráv, kdy se zpráva odesílá, již ke kontrole nedochází. Pokud je datová schránka nepřístupná až v okamžiku této synchronizace, AVIS obdrží status z ISDS, že datová schránka již není aktivní a zpráva je tak nedoručitelná. Systém pak na základě tohoto zaslání statusu označí zprávu jako „Nedoručitelná“. Informace o nedoručitelnosti zásilky je uvedena v položce „Stav datové zprávy“ (položka na zásilce vlastního dokumentu). Jiný důvod nedoručitelnosti zprávy z ISDS než znepřístupnění schránky neexistuje.

2.2 [zpětné znepřístupnění datové schránky] Je-li datová schránka znepřístupněna až po úspěšném odeslání zprávy, odesílateli zprávy se zasílá systémová zpráva o nedoručitelnosti datové zprávy. Přílohou systémové zprávy je jednoduchý HTML text s vysvětlením důvodu a XML text pro strojové zpracování. Taková zpráva přijde do datové schránky odesílatele a je čitelná jako jakákoliv jiná datová zpráva. Tato zpráva nese informaci, kterou systém automaticky dále nezpracovává. V případě zpětného znepřístupnění datové schránky tak může nastat změna stavu zpráv ve schránce z „Doručeno fiktivně“ nebo „Dodáno“ na „Nedoručitelná“.

2.3 [povinnost pracovníků podatelny] Pracovník podatelny informuje vyřizující osobu o nedoručitelnosti datové zprávy nebo o změně v doručení písemnosti na „nedoručitelná“ bez zbytečného odkladu po zjištění této skutečnosti.

Čl. III Metodické řešení

1. Advokát

1.1 [kontrola zákonné evidence] Zjistí-li správce daně, že adresát, advokát v roli zmocněnce daňového subjektu, má znepřístupněnou datovou schránku, nahlédne do seznamu advokátů⁵ vedeného Českou advokátní komorou, ve kterém jsou uvedeny i záznamy o případném vyškrtnutí⁶.

1.2 [zánik zmocnění] Došlo-li k vyškrtnutí advokáta ze seznamu advokátů, veškeré jeho plné moci zanikají.⁷ Do případného uplatnění jiné plné moci tedy platí, že daňový subjekt původně zastoupený vyškrtnutým advokátem nemá ode dne vyškrtnutí tohoto advokáta zmocněnce. O této skutečnosti je vhodné daňový subjekt vyrozumět.

1.3 [oprava vztahu v Registru zastoupení] V případě, že důvodem vyškrtnutí ze seznamu advokátů není úmrtí nebo omezení svéprávnosti⁸, správce daně v Registru daňových subjektů zruší všechny vztahy zastoupení, ve kterých je vyškrtnutý advokát zmocněncem. O této skutečnosti vyrozumí daňový subjekt současně s doručením rozhodnutí, které se z důvodu znepřístupnění datové schránky zmocněnce nepodařilo doručit.

1.4 [nástupce advokáta] Dojde-li vyškrtnutí advokáta, který vykonával advokacii samostatně, určí Česká advokátní komora jiného advokáta jeho nástupcem.⁹ Zjistí-li správce daně při své činnosti, že zmocněncem daňového subjektu je vyškrtnutý advokát vykonávající

⁵ [ČAK - Vyhledávání advokátů a koncipientů \(cak.cz\)](http://cak.cz)

⁶ V seznamu advokátů je údaj o jiném důvodu vyškrtnutí, než je „úmrtí“, neveřejný.

⁷ Viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2218/2008, usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2537/2009.

⁸ V těchto případech vzhledem k napojení Registru daňových subjektů na základní registry dojde k automatickému zrušení vztahu zastoupení.

⁹ Viz § 27 odst. 4 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

advokacii samostatně, písemně se dotáže České advokátní komory, zda byl určen nástupce vyškrtnutého advokáta. Určeného advokáta pak informuje o existenci vztahu zastoupení mezi daňovým subjektem a vyškrtnutým advokátem. Obvykle se však správce daně dozví o existenci nástupce advokáta až z jeho podání, ve kterém správce daně informuje o svém určení a o vyškrtnutí svého předchůdce, případně žádá o sdělení, zda vyškrtnutý předchůdce uplatnil u správce daně plné moci. Samotné oznámení o určení nástupcem vyškrtnutého advokáta není úkonem, kterým by bylo prokazováno zmocnění dle § 27 odst. 2 daňového řádu. Tím je až úkon dle čl. 1.4.1 nebo 1.4.2. Do doby učinění tohoto úkonu poskytne správce daně ustanovenému nástupci advokáta na vyžádání součinnost ve věci zjištění klientů vyškrtnutého advokáta. Do okamžiku uplatnění nové plné moci, respektive prokázání sdělení o konkludentním přechodu práv a povinností na nástupce advokáta se písemnosti doručují daňovému subjektu.

- 1.4.1 [nová plná moc]** V případě uzavření smlouvy o zastoupení s určeným nástupcem je daňový subjekt zastoupen před správcem daně ode dne uplatnění této nové plné moci.
- 1.4.2 [konkludentní přechod práv a povinností]** V případě, že dojde k zákonem předvídanému konkludentnímu přechodu práv a povinností, bude správce daně nástupce advokáta považovat za zmocněnce ode dne, kdy tento prokáže existenci vztahu zastoupení. To učiní tak, že předloží rozhodnutí České advokátní komory o určení nástupce a zároveň sdělí, že byly splněny podmínky konkludentního přechodu práv a povinností, tj. že uplynula doba jednoho měsíce ode dne, kdy byl klient o určení zástupce vyrozuměn¹⁰. Rozsah zmocnění je vymezen plnou mocí na původního zmocněnce.

2. Daňový poradce

- 2.1 [kontrola zákonné evidence]** Zjistí-li správce daně, že adresát, daňový poradce v roli zmocněnce daňového subjektu, má zneprístupněnou datovou schránku, nahlédne do seznamu daňových poradců¹¹ vedeného Komorou daňových poradců České republiky, kde jsou uvedeny i záznamy o případném vyškrtnutí¹².
- 2.2 [vliv vyškrtnutí daňového poradce ze seznamu daňových poradců na trvání zastoupení]** Vyškrtnutí daňového poradce ze seznamu daňových poradců nevede k zániku vztahu zastoupení.¹³ Došlo-li k vyškrtnutí daňového poradce ze seznamu daňových poradců, a ten v důsledku toho pozbyl oprávnění vykonávat daňové poradenství, je vůči správci daně v postavení obecného zmocněnce. Správce daně je v této situaci povinen učinit dostupné kroky k ověření trvání zastoupení (viz bod 2.4).
- 2.3 [oprava vztahu v Registru zastoupení]** V případě, že důvodem vyškrtnutí ze seznamu daňových poradců není úmrtí nebo omezení svéprávnosti¹⁴, správce daně v Registru daňových subjektů u příslušného vztahu opraví položku Odbornost u Zmocnění na „N – neprofesionál“ a zároveň zruší všechny správci daně známé vztahy zastoupení, ve kterých je vyškrtnutý daňový poradce substitučním zmocněncem, nebo substitučním zmocnitelem¹⁵.

¹⁰ Viz § 27 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

¹¹ [Seznam poradců - Komora daňových poradců ČR \(kdpcr.cz\)](http://kdpcr.cz)

¹² V seznamu daňových poradců jsou uvedeny i důvody vyškrtnutí.

¹³ Viz rozsudek NSS č. j. 3 Afs 94/2016–33 ze dne 26. 4. 2017.

¹⁴ V těchto případech vzhledem k napojení Registru daňových subjektů na základní registry dojde k automatickému zrušení vztahu zastoupení.

¹⁵ Viz § 29 odst. 2 daňového řádu.

2.4 [ověření stavu zastoupení s daňovým subjektem] V případě, kdy důvodem vyškrtnutí ze seznamu daňových poradců není úmrtí nebo omezení svéprávnosti, ověří správce daně platnost plné moci komunikací s daňovým subjektem jako zmocnitelem. Správce daně zpravidla zvolí dle konkrétních okolností a s přihlédnutím k základním zásadám správy daní neformální kontakt, při kterém daňovému subjektu poskytne následující informace a poučení:

- Pro zánik účinnosti plné moci uplatněné u správce daně je nutné příslušnému správci daně oznámit ukončení plné moci podáním; až do doby oznámení ukončení vztahu zastoupení je plná moc vůči správci daně účinná.
- Zmocněnec není v důsledku vyškrtnutí ze seznamu daňových poradců považován za poradce dle daňového řádu, v důsledku čehož nemůže mj. podat daňové přiznání v prodloužené lhůtě dle § 136 odst. 2 písm. b) bod 2 daňového řádu.

O neformální komunikaci pořídí správce daně úřední záznam, ze kterého bude zřejmé, zda a jak se daňový subjekt vyjádřil k trvání vztahu zastoupení. V případě e-mailové komunikace postačí založit do spisu e-mail opatřený číslem jednáním.

2.5 [postup po reakci daňového subjektu] Další postup správce daně závisí na reakci daňového subjektu:

2.5.1 [daňový subjekt neformálně sdělí, že vztah zastoupení zanikl] Pokud správce daně ověří neformální komunikací s daňovým subjektem, že vztah zastoupení zanikl, až do okamžiku doručení podání, v němž bude oznámeno ukončení plné moci, případně bude uplatněna nová plná moc, je původní plná moc vůči správce účinná, a písemnosti se doručují jako zmocněnci obecnému. Správce daně v konkrétních případech zváží doručení písemnosti i daňovému subjektu, přičemž z důvodu právní jistoty bude za den doručení považováno datum pozdější. Po doručení podání daňového subjektu, vyjasňujícího stav dotčené plné moci (tj. oznámení o ukončení plné moci, uplatnění nové plné moci), se doručuje dle nově nastavených vztahů.

2.5.2 [daňový subjekt neformálně sdělí, že vztah zastoupení trvá] Pokud správce daně ověří neformální komunikací s daňovým subjektem, že vztah zastoupení trvá, doručuje písemnosti zmocněnci, a to jako zmocněnci obecnému.

2.5.3 [nepodaří se ověřit vztah zastoupení] Nepodaří-li se dostupnými způsoby ověřit trvání vztahu zastoupení, doručuje správce daně písemnost zmocněnci, a to jako zmocněnci obecnému, neboť do doby oznámení ukončení vztahu zastoupení správci daně, je plná moc vůči němu účinná.

Mgr. Michal Polák, MBA
ředitel sekce

Na vědomí

Ministerstvo financí, Odbor 32 – Daňová legislativa

Ministerstvo financí, Odbor 39 – Správní činnosti
Generální ředitelství cel
Sekce metodiky daní Generálního finančního ředitelství
Sekce kontroly a analýzy rizik Generálního finančního ředitelství
Sekce informatiky Generálního finančního ředitelství
Sekce řízení úřadu Generálního finančního ředitelství
Odbor majetkových daní, oceňování a ostatních agend Generálního finančního ředitelství
Odbor dotací a ostatních agend Generálního finančního ředitelství
Odbor evidence a vymáhání daní Generálního finančního ředitelství
Oddělení právně-analytické Generálního finančního ředitelství
Oddělení náhrad škod Generálního finančního ředitelství
Oddělení daňového procesu I Generálního finančního ředitelství